

Oorlog of vrede?

Uit de strijd tussen Israël en de Palestijnen blijkt dat het principe oog om oog, tand om tand niet leidt tot vrede, alleen tot het verlies van mensenlevens. In Nederland gaan we uit van een ander principe, dat van de consensus van het poldermodel. Welk model heeft de meeste kans om tot vrede te leiden? Dat zal eenieder duidelijk zijn. Maar kun je het consensusprincipe wel toepassen waar geen overeenstemming bestaat? Dat kan alleen als je toegang hebt tot de stress in de harten van je tegenstanders. En die kunt laten afvloeien. Sommige mensen waren daartoe in staat. Maar Sharon is geen Gandhi. Yasser Arafat is geen Martin Luther King. Bestaat er een manier om strijdende partijen tot bedaren te brengen, om de vrede te laten opbloeien tussen de Israëli's en de Palestijnen? Tussen Amerikanen en Arabieren? Tussen de Soennieten en Shi'iten? Wanneer kunnen al die VN-vredestroepen naar huis?

DOOR JANNEKE SEGAAR EN BERT ZIJLSTRA

10

Het principe van *oog om oog, tand om tand* wordt door Israël gehuldigd als basis van de oorlogvoering met de Palestijnen. Dit is een uitermate riskante politiek.

Het voortbestaan van de staat Israël wordt erdoor in gevaar gebracht, zegt zelfs een voormalig directeur van de Israëliëse inlichtingendienst Shin Beth.

“De reden waarom ik die oude oog-om-oogfilosofie niet begrijp, is dat uiteindelijk iedereen daarvoor blind wordt”, zei al dr. Martin Luther King.

In Israël bestaat hier en daar wel het besef dat dit oog-om-oogbeleid niet de juiste aanpak is. Geharde gevechtsvliegers van Israël laten hun geweten spreken en weigeren om nog langer onschuldige vrouwen en kinderen te bombarderen.

Gij zult niet doden is een van de tien bijbelse geboden en een basisregel in de ethiek. De joodse thora staat moorden evenmin toe als de bijbel of de koran. Het boeddhisme preekt zelfs geweldloosheid.

De vedische traditie waarschuwt eveneens tegen doden: “De daad van het doden brengt voor niemand ooit positieve invloeden teweeg. De mens is zo hoog geëvolueerd dat hij vrijheid van hande-

len geniet. Dit stelt hem in staat te leven zoals hij wenst, ten goede of ten kwade. Zoals hij zich gedraagt, ontvangt hij. De pijn en het lijden veroorzaakt door de daad van het doden, brengen negatieve invloeden in de schepping teweeg en de reactie slaat terug op de doder... Het is een vaststaande natuurwet dat actie en reactie aan elkaar gelijk zijn.” Aldus Maharishi Mahesh Yogi, die in zijn jonge jaren natuurkunde studeerde en daarna in de leer ging bij een vertegenwoordiger van de vedische traditie.

Wat een mens doet, krijgt hij terug, even zeker als er op elke actie een reactie volgt. Deze wetten besturen het leven van de mensen, generatie na generatie. Dit leren we ook uit aloude wijsheden in onze eigen cultuur.

Wie goed doet, goed ontmoet.

Wat gij niet wilt dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet.

Deze begrippen vormen de grondslag van een gedragsleer die iedereen kan begrijpen. Maar de reden voor deze richtlijnen ligt dieper dan menig-een vermoedt. Elke handeling heeft een invloed die verder reikt dan wij ons gewoonlijk bewust zijn.

“Elke daad, elk woord, zelfs elke gedachte geeft

golven van invloed in de atmosfeer. Deze golven verplaatsen zich door de ruimte en botsen tegen alles in de schepping. En op al die plaatsen brengen ze een uitwerking teweeg”, zegt Maharishi in zijn commentaar op de Bhagavad Gita.¹ De uitwerking van een bepaalde gedachte of daad op een bepaald object is niet precies vast te stellen vanwege de uitgebreidheid van de ruimte, maar uiteindelijk wordt de invloed teruggekaatst naar degene die de oorspronkelijke handeling verrichtte. Zoals een goede postbode zorgt dat een pakket wordt afgeleverd, ook al is de geadresseerde verhuisd, net zo zorgen de natuurwetten dat de reactie feilloos terugkeert naar degene die oorspronkelijk de actie uitvoerde. Waar hij zich ook bevindt in het universum.

Maharishi, die sinds 1990 in Nederland woont, zei in de tijd van de terroristische aanslag op het World Trade Centre: “Om welke reden iemand ook aan het doden slaat, het blijft een zonde. En dat geldt voor iedereen, of hij nu een eenvoudig arbeider is of president van Amerika. En de gevolgen komen terug naar ieder die het bedrijft. De vernietiger zal worden vernietigd.”

TERRORISME

Terrorisme valt niet te bestrijden met bombardementen. Integendeel, door haat te zaaien leveren dergelijke acties juist meer potentiële terroristen op. Zo'n pre-emptive strike mist zijn doel.

President Eisenhower zei eens: “Niemand heeft mij nog kunnen uitleggen hoe je een oorlog voorkomt door er een te beginnen.” Als generaal was hij goed op de hoogte van de gruwelen van een oorlog. “Je voorkomt niets met oorlog, behalve vrede,” meende zijn voorganger Truman.

Dit geeft te denken wat betreft het hele concept om vrede af te dwingen met gewapende middelen. Het woord vredesleger is in wezen een contradictie.

En vechten voor vrede is een dubieus begrip. Waarom dat zo is, verklaarde dr. Martin Luther King eens in een rede:

“De ultieme zwakte van gewelddadigheid is, dat dit een negatieve spiraal is die juist datgene aankweekt wat het probeert te vernietigen. In plaats van kwaad te verminderen, wordt kwaad erdoor vermenigvuldigd. Door gewelddadigheid kun je de leugenaar

Maharishi Mahesh Yogi

vermoorden, maar je kunt de leugen niet vermoorden, noch de waarheid vaststellen. Door gewelddadigheid kun je de hater vermoorden, maar je vermoordt de haat niet. Door gewelddadigheid neemt haat juist toe. Zo werkt dat. Gewelddadigheid beantwoorden met gewelddadigheid vermenigvuldigt gewelddadigheid, waardoor een diepere duisternis wordt toegevoegd aan een nacht waarin de sterren al ontbreken. Duisternis kan duisternis niet verdrijven. Alleen licht kan dat. Haat kan haat niet verdrijven, alleen liefde kan dat.”

VREDE STICHTEN

Hoe brengen we een invloed van vrede teweeg?

Vrede kan niet worden opgelegd, want vrede ontstaat van binnenuit. Vrede ontstaat in de harten van de mensen.

Leg je van buitenaf iets op, dan zal dat, hoe goed bedoeld ook, belemmeren, beknellen. Een leger bedoeld om vrede te handhaven kan, door de dreiging met geweld, nooit meer doen dan de uiterlijke schijn van vrede handhaven.

De kwaliteiten die de basis vormen van vrede, moeten worden versterkt. We moeten zorgen dat innerlijke rust en vrede kunnen opbloeien in de harten van de mensen. Wederzijds vertrouwen en respect voor de medemens moeten groeien. Dan zul je de ander niet langer zien als een vijand maar als een vriend met wie je samen iets kunt opbouwen. Dat is de ware grondslag voor vrede.

“Houd je verre van doden en schep een heel krachtig positief wereldbewustzijn. Duisternis kan alleen worden weggenomen door licht te brengen. Elimineer de basis van terrorisme, zodat er een eind komt aan terrorisme, niet alleen in deze generatie, maar voor alle komende tijden.”

Maharishi Mahesh Yogi

HOE VOORKOM JE ZELF SLACHTOFFER TE WORDEN?

Ook al ben je zelf niet geneigd tot haat of geweld, hoe voorkom je dat de ander over je heenwalst met terroristische aanslagen of met een preventieve aanval of een bombardement?

Hoe bereik je het hart van je vijand?

Dat is wel te doen, maar het gaat niet zomaar. Eenzijdige ontwapening is niet voldoende.

Een bruikbaar principe is het feit dat alles met alles verbonden is via het verenigd veld, de bron van alle materie, alle krachten, alle energie. Dit veld is ontdekt door de hedendaagse natuurkunde.

Ieder mens is met ieder ander verbonden via dit veld, dat onzichtbaar is maar toch overal aanwezig. Dit is voelbaar als de sfeer in een gezin, een groep of een land.

Nabij dit verenigd veld neemt de coherentie toe, net zoals in de beweging van atomen de ordelijkheid sterk stijgt nabij het absolute nulpunt. Bij extreem lage temperaturen treedt supergeleiding op in bijvoorbeeld een tinnen draad, waarbij elektronen gelijk op gaan lopen. Dit in-fase-gelijk-opgaan noemt men wel coherentie. En dat geeft frappante verschijnselen. In zo'n supergeleidende draad blijft een elektrische stroom tot in het oneindige rondgaan. Een supergeleider is bovendien dankzij de coherentie van zijn elektronen ondoordringbaar voor versturende magnetische invloeden van buitenaf.

Net zo is de kracht van een groep vredeschepende experts onweerstaanbaar als ze werken vanuit het verenigd veld. Het verenigd veld is de diepste laag in de hele natuur en het is bekend: hoe dieper de laag, hoe krachtiger deze is. (Zo is een atombom, die zijn energie ontleent aan het splijten van atoomkernen, krachtiger dan een oppervlakkige chemische reactie als het ontsteken van buskruit.)

Onoverwinnelijkheid ontstaat door een intens harmonieuze invloed te brengen in het collectieve bewustzijn van het land, dat wil zeggen dat een oorlogsstemming omslaat in een vreedzame sfeer, door coherentie uit te stralen vanaf het verenigd veld. De kracht van het verenigd veld kan worden aangewend om de vijandschap van de vijand teniet te doen door coherentie in het bewustzijn van de bevolking. En een vijand zonder vijandschap geeft gelegenheid tot het ontwikkelen van vriendschap.

Dit resultaat treedt alleen op als je toegang hebt tot het verenigd veld en als je weet hoe coherentie te ontwikkelen in het bewustzijn van een groep mensen. (Voor het ontwikkelen van coherentie door meditatie zie ² en figuur 1.)

Dan krijgen de soldaten (ook van de tegenpar-

tij, want het verenigd veld kent geen grenzen) eenvoudigweg genoeg van oorlogvoeren: ze leggen hun wapens neer en pakken hun eigen beroep weer op uit vreedzamer tijden.

Op eigen initiatief.

Er is van buiten geen contact, geen overreding, laat staan dwang. Wapens komen er al helemaal niet aan te pas. Alleen een intense invloed van harmonie, vredigheid, geluk. En de wapenen worden omgesmeed tot ploegen.

Zo ongewoon is dat niet. We hebben gezien dat president Sadat van Egypte op eigen initiatief naar Israël ging om vrede aan te bieden.

We hebben gezien dat de Berlijnse Muur viel zonder dat er een wapen aan te pas kwam.

We hebben gezien dat de Sovjet-Unie zichzelf spontaan ontbond.

Dat is de manier waarop vrede ontstaat. Vrede ontstaat niet door kruisraketten.

ONWILLIGE PARTIJEN

Maar als de partijen niet willen? Zoals de Israëli's en de Palestijnen, die elkaar met bommen blijven bestoken? Dan moeten we hen een handje helpen om de weg naar vrede te vinden.

Dit is eerder gedaan. Bijvoorbeeld in Libanon in 1984 op het hoogtepunt van de burgeroorlog.

Vanwege de beschietingen konden de Libanezen niet naar hun werk, en enkelen van hen besloten om samen een vredescheppende meditatie-techniek te gaan doen die in een groep moet worden beoefend om een krachtig coherent uitstralings-effect te hebben. Zeventig mensen die deze techniek kenden, kwamen bij elkaar in Broumana, niet ver van de fronten. Zodra zij samen hun meditatieprogramma beoefenden, hield het schieten op van Beiroet tot de Beka'a-vallei. Toeval?

Na een paar dagen zonder schotenwisselingen, werden alle Libanezen opgeroepen weer aan het werk te gaan. Veertig mensen uit de vredesgroep gaven gehoor aan die oproep. Daardoor nam het aantal vredestichters af en... het schieten begon weer.

De vredestichters werden teruggeroepen naar de vredesgroep om de rust te laten weerkeren. Zodra hun aantal groot genoeg was, hield het schieten weer op.

Toeval? Hoe vaak moet dit gebeuren voordat duidelijk wordt dat dit geen toeval is? Daarvoor bestaan statistische methoden. Die werden in die tijd toegepast in een wetenschappelijk onderzoek dat heel gedetailleerd de ontwikkelingen volgde: het aantal oorlogsslachtoffers werd dagelijks bijgehouden op basis van openbare berichtgeving van de

afzonderlijke partijen in het Libanese conflict. De scoorders, die niet de data kenden van de bijeenkomst van de vredesgroep, hielden maandenlang dagelijks een peace/war index bij, mede op grond van de vooruitgang bij vredesonderhandelingen. De research werd opgezet door een onderzoeker verbonden aan de Harvard University in samenwerking met een Libanese wetenschapper die kwam van de Amerikaanse universiteit in Beiroet.

De groepstechniek om vrede te scheppen bleek te werken. Het aantal doden halveerde tijdens de vredesbijeenkomst in Libanon. De peace/war index steeg van negatief tot gematigd positief. De kans dat dit alles op toeval berustte, was minder dan één op duizend. Zie figuur 2.

Het experiment werd eveneens gedaan met een groep niet-Libanese. Zij kwamen bijeen in het buurland Israël. Ook vandaaruit was er een meetbaar effect op het aantal slachtoffers in Libanon, plus een aantoonbaar gunstig effect in Israël zelf. Het verslag verscheen in het vooraanstaande wetenschappelijke tijdschrift *Journal of Conflict Resolution* (1988, 32 (4) 776-812).

Een herhaling volgde met grotere groepen nog verder weg: een internationale groep van 2000 man in Joegoslavië, van 5000 mensen in Den Haag, van 7000 in het middenwesten van Amerika. Vanwege de toenemende afstand moest de groep telkens groter zijn.³ En telkens was het resultaat wetenschappelijk aantoonbaar aan de hand van het aantal slachtoffers en de voortgang van de vredesonderhandelingen in de Libanese burgeroorlog, zoals tevoren was voorspeld. Zie figuur 3. De kans dat dit resultaat voor al deze groepen tezamen op toeval berustte, is astronomisch klein: kleiner dan een op de tien triljoen (10^{-19}).

HOE WERKT DAT?

Diep in ieder van ons ligt een gebied van stilte, een bron van vrede.

Dit wordt niet door iedereen zo ervaren, omdat gedachten, emoties en stress dit gebied van rust overschreeuwen. Niettemin bestaat dit stiltegebied in ieder mens en dat is aan te tonen doordat iedereen op simpele wijze kan leren contact te maken met dit veld door middel van meditatie. Dit is het *transcendente veld*, dat wil zeggen: wat het denken *overschrijdt*. Dan zijn er geen gedachterimpuls meer in de geest en wordt het eigen bewustzijn ruimer. Dan kent je jezelf als DAT, het eeuwig aanwezige onbegrensde bewustzijn. Dan neem je het verenigd veld subjectief waar in je eigen geest.

Als je elke dag tweemaal een kwartier contact maakt met die diepe bron van ontspanning, dan

Een wapen, hoe krachtig ook, kan altijd worden overtroffen door betere. Maar geen enkel wapen kan op tegen liefde.

Indiase spreuk

komen daarna rustiger gedachten op en ben je minder gestrest. Daarom wordt meditatie aanbevolen om kalmer te worden, vreedzamer, minder haatdragend. De meeste mensen willen wel geloven dat dat werkt.

Maar zelf vrede ervaren is één ding. Het is iets heel anders om het ook op grote schaal uit te stralen, zullen velen denken. Laat staan naar mensen aan de andere kant van de grens!

Om vrede uit te stralen, moet je actief kunnen zijn op of nabij dit niveau van het verenigd veld. Deze zeer subtiele geestelijke activiteit is eveneens te leren.

De techniek om de bron van vrede in jezelf te bereiken, heet Transcendente Meditatie (of TM) zoals geleerd door Maharishi Mahesh Yogi. En de techniek om als vredestichtend expert op te treden heet het TM-Sidhiprogramma.

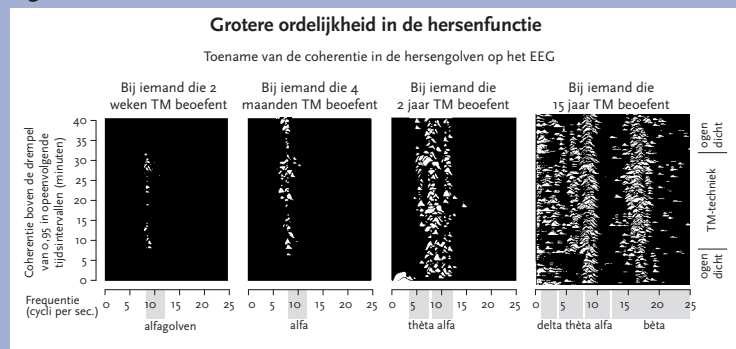
Wat ervaar je dan?

Een TM-beoefenaar die deelnam aan een onderzoek naar bewustzijn, kreeg een vragenlijst voorgelegd. Op de vraag *Beschrijf hoe je je in de meditatie voelt*, antwoordde hij:

“Een paar keer per week ervaar ik diepe onbegrensde stilte waarbij ik volledig wakker en bewust

Margreet Koopmans - Tunnel van licht

Tijdens de Transcendente Meditatie-techniek vertonen EEG-afleidingen van verschillende plaatsen van het hoofd een verhoogde mate van coherentie: de hersengolven zijn over een grote afstand in fase, ze gaan gelijk op. Dat ziet er in de figuur uit als een 'bergje'. In de figuren is te zien dat deze coherentie zich in de loop van de meditatie uitbreidt naar andere frequenties en ook na de meditatie blijft bestaan. Dit wijst op stabilisering van innerlijke rust en helderheid, wat leidt tot een meetbaar hogere intelligentie en creativiteit. Tijdens het TM-Sidhiprogramma is de coherentie nog groter. Op het hoogtepunt van het groepsprogramma is de EEG-coherentie maximaal. Op dat moment is het uitstralingseffect vele duizenden kilometers verderop nog meetbaar in de hersenen van mensen die zaten te mediteren met alleen TM.

- Bron:
- P. Levine The coherence spectral array (COSPAR) and its application to the study of spatial ordering in the EEG. Proceedings of the San Diego Biomedical Symposium 15 (1976)
  - Orme-Johnson, e.a. EEG phase coherence, pure consciousness, creativity, and TM-Sidhi experiences. International Journal of Neuroscience 13: 211-217, 1981.
  - Orme-Johnson, e.a. Intersubject EEG coherence: Is consciousness a field? International Journal of Neuroscience 16: 203-209, 1982. (Increased intersubject EEG coherence due to long-range influence of group practice of the TM-Sidhi program.)

Vrijwaart deze techniek van het verenigd veld tegen terrorisme?

Ja. Met groepen van 5000 mensen die het TM-Sidhiprogramma beoefenen, was in de hele wereld een vredebrengend effect meetbaar, ook aan een vermindering van het aantal slachtoffers van terroristische aanslagen. Dat aantal werd bijgehouden door een onafhankelijke organisatie, de Rand Corporation. Het aantal slachtoffers van terroristische aanslagen bleek over de hele wereld te dalen in de drie perioden dat er een 5000-groep bijeen was, tot ongeveer een kwart, namelijk een daling van 72%. Zie de bron bij grafiek 2.

Waarom blijven deze groepen niet bij elkaar?

Aan het einde van de kerstvakantie moesten de deelnemers weer gewoon aan hun werk.

Hoelang duurt het nog voordat deze TM-Sidhibeoefenaars van hun vredescheppende kennis hun beroep gaan maken?

Dat kan alleen wanneer aan deze vredeschepers bestaanszekerheid wordt geboden door mensen die het belang van vrede inzien.

Wie ziet het belang van vrede niet in?

Ja, wie niet?

Waarom nemen de regeringen deze techniek niet te baat om vrede te brengen?

Een voorbeeld. Aan het begin van de eerste wereldoorlog kreeg de Amerikaanse marine het advies om de recent ontwikkelde radio-techniek te gebruiken voor het overbrengen van berichten vanaf vaartuigen ver op zee. De marineleiding besloot echter af te zien van deze nieuwe techniek, die gebaseerd was op toen bekende natuurkundige principes, en te investeren in... postduiven.

Nu, in de eenentwintigste eeuw, is het verenigd veld ontdekt door de moderne natuurkunde en is de vedische technologie van het verenigd veld beschikbaar vanuit de vedische traditie.

De militairen blijven echter investeren in bommenwerpers. De prijs van één B2-bommenwerper is voldoende om vrede te garanderen voor alle komende tijden, door de rente van het bedrag te gebruiken voor huisvesting en levensonderhoud van groepen vredeschepers.

Wat kunnen we doen om dit vredeseffect te creëren?

Er zijn verschillende mogelijkheden.

Als je daarvoor voelt, kun je zelf TM leren en daarna de opleiding volgen tot vrede stichtend expert, de TM-Sidhicursus.⁴ Dan kun je je aanslui-

ben, maar geen gedachten heb. Dan ben ik me er niet van bewust waar ik ben, en ook niet van het verstrijken van de tijd.

Ik voel me volkomen heel en in vrede met alles."

Als een hele groep mensen 'in vrede is met alles', kan hun omgeving dan veranderen in de richting van vrede en geluk?

VREDESEXPERIMENTEN

Om dat uit te proberen werden eind jaren zeventig een vijftal groepen TM-Sidhibeoefenaars ingezet bij revoluties en oorlogssituaties. Zodra een groep vrede stichters aankwam in zo'n onrustig gebied en met de meditatie begon, bekoelden de verhitte gemoederen en namen de oorlogshandelingen af. Dan durfde de plaatselijke bevolking hun huizen weer uit te komen om boodschappen te gaan doen.

Moest de vredesgroep na enkele weken of maanden weer terugkeren naar het eigen land, dan verdween ook de verzachtende invloed en werd de oorlog hervat.

In zo'n vijftig wetenschappelijke onderzoeken, gepubliceerd in o.a. het Journal of Crime and Justice, Social Science Perspectives Journal, Social Indicators Research, is onomstotelijk aangetoond dat deze 'technologie van het verenigd veld' snel en effectief werkt.

ten bij een groep die vrede creëert vanuit het verenigd veld. Er bestaat in Nederland al zo'n groep in Lelystad. Maar die groep telt nu een man of vijftig en dat is niet genoeg, zelfs niet om hun eigen stad te beschermen tegen een terroristische aanslag.

Er zijn plannen om in elke stad groter dan 100.000 inwoners een groep op te richten van tweehonderd vrede-stichters. U kunt informatie opvragen hoe u hieraan kunt deelnemen. Bovendien worden ruimten gezocht of gebouwd om de vrede-scheppende groepsmeditatie in te beoefenen in 19 grote steden, van Groningen tot Maastricht.

En als ik nu eens sceptisch blijf?

Dat is niet zo verbazingwekkend. De afgelopen duizenden jaren is deze vrede-techniek in de wereld onbekend geweest. Alleen in een afgelegen vallei in de Himalaya werd de techniek doorgefluis-terd van leraar op leerling.

Nu is een kenner van deze vedische beschaving naar het westen gekomen om de techniek aan te bieden, omdat de wereld het niet meer redt zonder. Hij is nu halverwege de tachtig.

Zullen we het geschenk aanvaarden voor het te laat is, of verwerpen? Aan ons de keus.

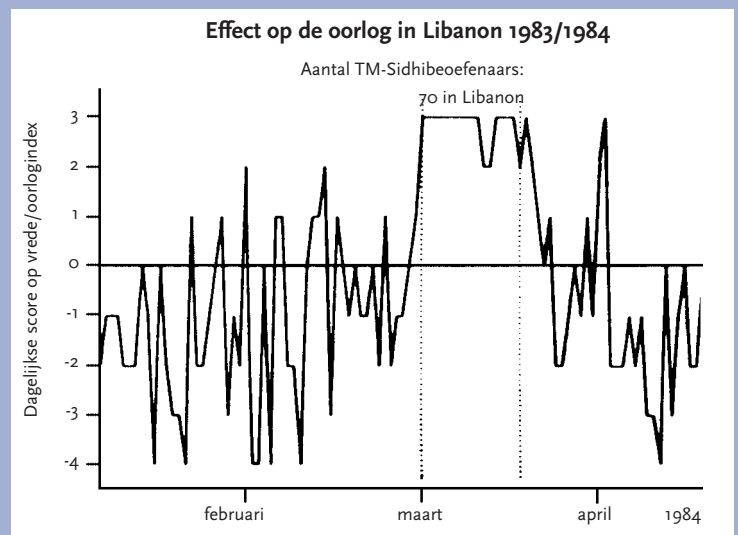
U kunt helpen bij het totstandkomen van vrede-genererende groepen met een bijdrage. U kunt uw gift overmaken op gironummer 1704 van het Fonds voor Duurzame Wereldvrede (FDW) te Roermond. De gift is aftrekbaar van de belasting.

- 1 Maharishi Mahesh Yogi: Bhagavad Gita opnieuw vertaald en van commentaar voorzien, hoofdstuk 1-6. Te koop bij het TM-informatiecentrum, tel. 0320 251011 voor plm. 20 euro.
- 2 Het begrip coherentie is uiteengezet in het artikel Het wonder van Bewustzijn door Anton Blok in Tattwa Bulletin van april 2001. Zie ook grafiek 1.
- 3 Het aantal deelnemers dat nodig is voor een omslag naar positiviteit werd berekend met behulp van de formule de vierkantswortel uit één procent van de te bereiken bevolking. Indertijd waren 7000 mensen voldoende voor de hele wereld-bevolking, nu ligt dat aantal op 8000, want $8000 \times 8000 \times 100 = 6,4$ miljard.
- 4 Voor informatie over de opleiding tot vrede-stichtend expert kunt u contact opnemen met mevrouw Hesse, tel. 0320-253290.

Aangezien oorlogen beginnen in de geest van mensen, is het in de geest van mensen dat het veiligstellen van vrede moet worden opgebouwd.

Handvest van de UNESCO

Figuur 2

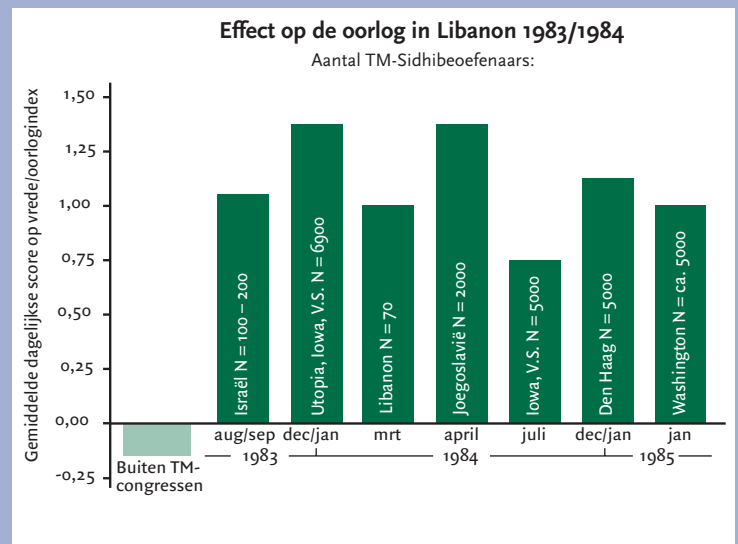

De vrede/oorlogindex bereikte voor het eerst zijn maximale waarde in de periode dat 70 Libanese vrede-stichters gezamenlijk in Libanon ten tijde van de burgeroorlog het TM-Sidhiprogramma beoefenden. Zoals te zien is aan het plateau in de grafiek viel deze bijeenkomst (van 1 tot 17 maart 1984) samen met een uitzonderlijk positieve periode in het conflict.

De vrede/oorlogindex werd door scoorders in Libanon, die niet op de hoogte waren van de data en aantallen deelnemers, afgeleid uit de openbare berichtgeving over de mate van vijandelijkheden en de vooruitgang in de onderhandelingen. Al sinds november 1983 hielden zij de score dagelijks bij op een schaal van zeven punten: -3, -2, -1, 0, +1, +2, +3. Het onderzoek stond onder leiding van een onderzoeker verbonden aan de Harvard University. De kans dat de gunstige 'plateau'-periode in de grafiek aan toeval te wijten was, is kleiner dan 1 op de 1000.

Bron: Alexander, e.a., 1984 The effect of the Maharishi Technology of the Unified Field on the war in Lebanon: A time series analysis of the influence of international and national coherence creating assemblies.

Figuur 3

Tijdens zeven verschillende bijeenkomsten van grote groepen TM-Sidhi-beoefenaars bleek een duidelijke verbetering op te treden in de vrede/oorlogindex van het Libanese conflict. Als vergelijkingsmateriaal werd de score gebruikt buiten de perioden van de TM-Sidhicongressen tussen juli 1983 en augustus 1985.

Het effect was voor ieder congres afzonderlijk significant en de gecombineerde p-waarde was $p < 10^{-19}$. Gebruik werd gemaakt van onderbroken tijdreeksanalyse, die algemeen wordt gezien als een krachtige basis om het vraagstuk van causaliteit aan te pakken.

Bron: Davies, Alleviating political violence through reduction of collective stress: impact assessment analysis of the Lebanon war, proefschrift, Dissertation Abstracts International 49(8), 1988, p. 2381A, gepresenteerd op congres van American Political Science Association, Atlanta 1989, waar ook Orme-Johnson e.a. hun bevinding over terrorisme presenteerden: Time series impact assessment analysis of reduced international conflict and terrorism: effects of large assemblies of participants in the Transcendental Meditation and TM-Sidhi program.